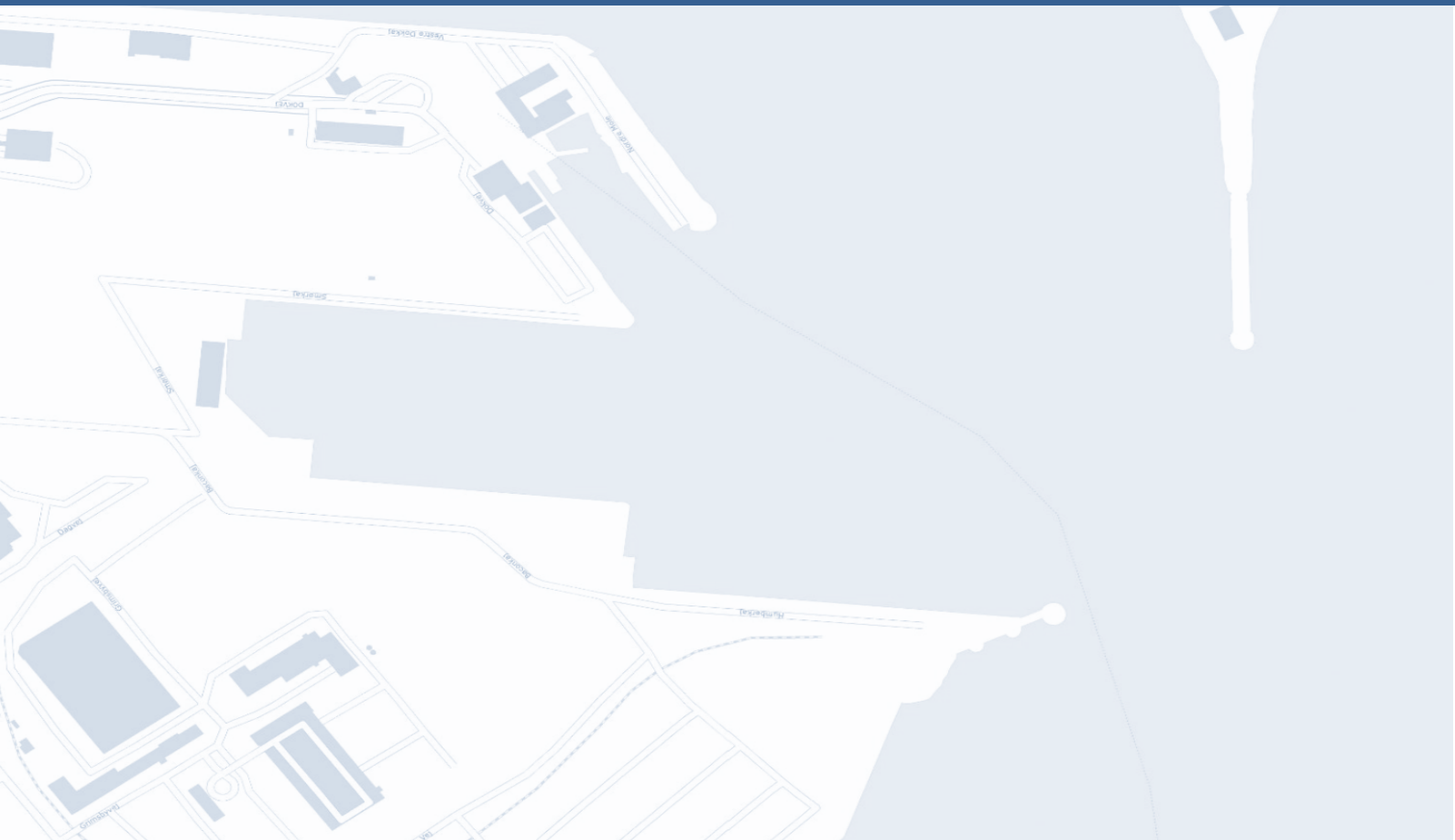

Skridt-for-skridt guide
Vejledning til udfyldelse af
skabelon til havnefacilitetssårbarhedsvurdering
PFSA

Skridt-for-skridt guide - Udfyldelse af skabelonen (PFSA)

En sårbarhedsvurdering af en havnefacilitet skal udarbejdes ved brug af Trafikstyrelsens skabelon, som kan findes på styrelsens hjemmeside.

Selve skabelonen for sårbarhedsvurdering - herunder overskrifter, emnefeltter og kategorier - må ikke ændres i forbindelse med udfyldelsen. Der er dog den undtagelse, at der er metodefrihed i forhold til, hvilken risikovurderingsmodel man anvender, jf. nærmere i vejledningens afsnit 7.

I dette afsnit gennemgås skabelonens enkelte dele, herunder vejledning til hvordan den skridt-for-skridt udfyldes, og hvad afsnittene forventes at indeholde.

Indholdsfortegnelse

Forsiden	4
1 Indledning.....	7
2 Beskrivelse af havnen og havnefaciliteten.....	8
3 Eksisterende sikringsforhold	12
4 Organisation.....	15
5 Identifikation af vigtig ejendom og infrastruktur samt sårbare elementer på havnefaciliteten.....	17
6 Relevante trusler.....	23
7 Risikovurdering af sårbar ejendom, infrastruktur samt sårbare elementer	25
8 Resume	30

Forkortelser

Følgende forkortelser er brugt i vejledningen:

Forkortelse	Beskrivelse
TS	Trafikstyrelsen
RSO	Anerkendt sikringsorganisation (Recognized Security Organization)
PFSA	Havnefacilitetssårbarhedsvurdering (Port Facility Security Assessment)
PFSP	Havnefacilitetssikringsplan (Port Facility Security Plan)
PFSSO	Havnefacilitetens sikringsansvarlige (Port Facility Security Officer)
UN/LOCODE	United Nations Code for Trade and Transport Locations
IMO	FN's internationale søfartsorganisation (International Maritime Organization)
IMO/GISIS	IMO's database "Global Integrated Shipping Information System"
ON/OFF-facilitet	En godkendelse af, at havnefaciliteten kun behøver at iværksætte sikringstiltagene i sikringsplanen, når der er skibe, som skal anløbe kajen, eller hvor gods ligger til udskibning (dvs. faciliteten er ON). På alle andre tidspunkter kan faciliteten have offentlig adgang uden synlige fysiske sikringstiltag iværksat (dvs. faciliteten er OFF).
§ 9-dispensation	En dispensation fra kravet om udarbejdelse af en sikringsplan for havnefaciliteten jf. § 9 i bekendtgørelse om sikring af havnefaciliteter .
ESA	En godkendelse af, at der i stedet for en sikringsplan for havnefaciliteten udarbejdes og gennemføres et ækvivalent sikringsarrangement (Equivalent Security Arrangements) jf. § 8 i bekendtgørelse om sikring af havnefaciliteter .
ISPS-koden	International Ship and Port facility Code
IMDG-koden	International Maritime Dangerous Goods Code
IMSBC-koden	International Maritime Solid Bulk Cargoes Code

Forsiden

På skabelonens forside udfyldes en række grundlæggende oplysninger, som sætter rammen for sårbarhedsvurderingen.

I nedenstående skema beskrives de enkelte punkter på skabelonens forside.

Beskrivelse	
Havn	Havnens navn
Havnefacilitet	Havnefacilitetens navn
UN/LOCODE	UN/LOCODE på havnefaciliteten
Ny havnefacilitet	Angiv hvorvidt der er tale om en ny havnefacilitet. Hvis der er tale om en ny havnefacilitet, vil TS oprette faciliteten i IMO/GISIS i forbindelse med godkendelse af sårbarhedsvurderingen.
Sted angivelse	Havnens sted angivelse i breddegrad og længdegrad. Positionen bør være i overensstemmelse med beliggenheden som angivet i den nautiske publikation Den Danske Havnelods . Formatet angives i grader og decimalminutter f.eks. 55°16,1' N; 009°53,1' Ø.
Postadresse på havnefacilitet	Postadressen på havnefaciliteten
CVR-nummer	CVR-nummer på havnen
Godkendelsesdato for eksisterende sårbarhedsvurdering	Godkendelsesdatoen for den eksisterende sårbarhedsvurdering for havnefaciliteten (PFSA) i formatet (dag-måned-år). Hvis der ikke foreligger en eksisterende sårbarhedsvurdering (f.eks. ved en ny havnefacilitet) efterlades feltet tomt.
Godkendelsesdato for eksisterende sikringsplan	Godkendelsesdatoen for den eksisterende sikringsplan for havnefaciliteten (PFSP) i formatet (dag-måned-år). Hvis der ikke foreligger en eksisterende sikringsplan (f.eks. ved en ny havnefacilitet) efterlades feltet tomt.
Ansøgning om godkendelse af	Begrund hvorfor sårbarhedsvurderingen indsendes til TS, ved at vælge en af de 3 muligheder, som er: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ny sårbarhedsvurdering</i> • <i>Fornyset sårbarhedsvurdering efter udløb af eksisterende sårbarhedsvurdering</i> En sårbarhedsvurdering udløber 5 år efter godkendelsesdatoen, medmindre den forinden af anden årsag er bortfaldet.

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Større ændring til eksisterende sårbarhedsvurdering</i> Sårbarhedsvurderingen skal godkendes på ny, hvis der foretages en større ændring i grundlaget for en eksisterende sårbarhedsvurdering. Ved en større ændring forstås en ændring, der har betydning for havnefacilitetens sårbarhed, herunder større ændringer i havnefacilitetens fysiske struktur, organisation, eller hvis havnefaciliteten skal anvendes til andre formål end de, der er angivet i den godkendte sårbarhedsvurdering. <p>Eksempler på hvad en større ændring kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At havnefaciliteten overdrages til en selvstændig terminaloperatør • At en selvstændig terminal får ny operatør • At en facilitet, der er godkendt til at betjene stykgods, skal til at betjene krydstogtskibe • At en facilitet, der er godkendt til at betjene tendere (mindre hjælpefartøjer) fra krydstogtskibe, skal til at betjene krydstogtskibe • At havnefaciliteten ændrer adgangskontrol og overvågning fra tekniske løsninger til manuelle løsninger, at porte, låse og video erstattes af en vagt eller omvendt • Hvis faciliteten i forbindelse med ændring af omfang får grænseflade til et område, der kan udgøre en trussel mod faciliteten som for eksempel: <ul style="list-style-type: none"> ○ Et tankanlæg, oplæg af brandbare materialer mv. ○ Der etableres ejendom eller infrastruktur på faciliteten, på havnen eller hos en nabo til havnen, som kan udgøre en trussel mod faciliteten, som f.eks. kolonne 2 eller 3 virksomheder. • At faciliteten ønskes ændret fra status som permanent ISPS-facilitet til ON/OFF-facilitet eller omvendt, ønsker en § 9-dispensation eller en ESA.
<p>Facilitetens nuværende status</p>	<p>Her angives facilitetens nuværende status. Vælg en af nedenstående muligheder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ON/OFF-facilitet</i> • <i>§ 9-dispensation</i> • <i>Ækvivalent sikringsarrangement (ESA)</i> • <i>Permanent facilitet</i> • <i>Ingen (dvs. ny facilitet)</i> <p>Herved menes om faciliteten allerede har status af f.eks. ON/OFF-facilitet, permanent facilitet, ny facilitet, har en § 9-dispensation eller en ESA.</p>

Facilitetens ønske til fremtidig godkendelse	<p>Her angives facilitetens ønske til fremtidig godkendelse. Vælg en af nedenstående muligheder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ON/OFF-facilitet</i> • <i>§ 9-dispensation</i> • <i>Ækvivalent sikringsarrangement (ESA)</i> • <i>Permanent facilitet</i> <p>Herved menes om faciliteten ønsker en godkendelse som f.eks. ON/OFF-facilitet, permanent facilitet eller ønsker en § 9-dispensation eller en ESA.</p> <p>Hvis der er specielle forhold som gør, at man ønsker at operere som ON/OFF-facilitet, ønsker en undtagelse for udarbejdelse af sikringsplan (§9-dispensation) eller ønsker status som havnefacilitet med ækvivalente sikringstiltag (ESA), skal dette begrundes tydeligt i skabelonens afsnit 8 om resume. Det skal være begrundet i den samlede sårbarhedsvurdering. TS vil i forbindelse med sagsbehandlingen afgøre, om der vil være basis for lempeligere sikringsforhold.</p>
Havnefacilitetens aktiviteter	<p>Angiv hvilke typer aktiviteter som udføres på havnefaciliteten. Vælg en eller flere muligheder på listen, som består af vådbulk, skibsværft, containere, specialoperationer, tørbulk, stykgods, passagerer eller andet.</p> <p>Hvis kategorien "<i>andet</i>" vælges skal det beskrives i tekstfeltet hvilken anden aktivitet, der er tale om. Det kan f.eks. være speciallast.</p>
Anerkendt sikringsorganisation (RSO)	<p>Indsæt navnet på RSO, som har udarbejdet sårbarhedsvurderingen.</p>
Indsæt evt. logo	<p>Der er desuden mulighed for, at RSO'en, som har udarbejdet sårbarhedsvurderingen, kan indsætte eget logo. Logoet skal indsættes som billede i skabelonen.</p>
Dato for færdiggørelse af sårbarhedsvurdering	<p>I datofeltet skrives den dato, hvor RSO har færdiggjort sårbarhedsvurderingen i formatet (dag-måned-år).</p>

1 Indledning

I dette afsnit beskrives der, hvem der konkret har udarbejdet sårbarhedsvurderingen. Det skal ligeledes fremgå, at sårbarhedsvurderingen er udarbejdet i samarbejde med politiet.

1.2 Udarbejdelse

I skema 1.2 skrives navnene på de personer, som har deltaget i udarbejdelsen af sårbarhedsvurderingen, og i hvilken funktion, de har medvirket (f.eks. som PFSO, RSO, politiassistent mv.).

I afsnittet anføres desuden hvilken politikreds og repræsentant fra politiet, som har medvirket i udarbejdelsen af sårbarhedsvurderingen, samt datoen for politiets gennemgang. Sårbarhedsvurderingen skal ikke underskrives af politiet. I stedet sendes en separat e-mail til maritimsikring@trafikstyrelsen.dk, hvor politiets repræsentant bekræfter politiets medvirken til TS.

1.3 Forkortelser

I udgangspunktet bør indholdet af sårbarhedsvurderingen være selvforklarende. Anvendes der forkortelser i teksten, bør de være konkrete og relevante i forhold til sårbarhedsvurderingen.

I skema 1.3 er der mulighed for at skrive alle forkortelser med tilhørende beskrivelse, som bliver brugt i sårbarhedsvurderingen.

2 Beskrivelse af havnen og havnefaciliteten

Dette afsnit indeholder oversigtskort samt eventuelle relevante beskrivelser af havnen og havnefaciliteten.

Der er ingen formkrav, men det forventes, at oversigtskortene er af en god kvalitet, og at de enkelte elementer tydeligt kan identificeres. Alle vedlagte kort indskrives i skema 2.1 og 2.2 med angivelse af bilagsnummer samt navn. Efter skemaerne er der desuden mulighed for at skrive en tekst som supplement til de vedlagte kort.

Kortmateriale som pga. format eller andet ikke kan sendes elektronisk, skal sendes som anbefalet brev til TS, jf. § 29, stk. 2 i [bekendtgørelse om sikring af havnefaciliteter](#).

2.1 Oversigtskort over ejendom, infrastruktur og havnefacilitetens placering på havnen

Som bilag til ansøgningen vedlægges oversigtskort over havnen, der viser havnens placering i et større geografisk område, jf. nedenstående liste. Kortene skal tydeligt identificere og markere følgende:

- Havnens placering og afgrænsning.
- Facilitetens placering og afgrænsning.
- Adgang fra land- og vandsiden, f.eks. adgangs- og tilkørselsveje, ankerpladser, nærliggende hav- og vandområder.
- Havnens indretning, f.eks. havnekontorets placering, bygninger, broer, jernbaner, veje, cykel- og gangstier.
- Sikringsudstyr på havnen, f.eks. hegn, porte, bomme.
- Andre relevante forhold, f.eks. offentlige anlæg, særligt adgangs begrænsede områder.

2.2 Oversigtskort over ejendom og infrastruktur på havnefaciliteten

Som bilag til ansøgningen vedlægges detaljerede oversigtskort over havnefaciliteten, der klart angiver de sikringsmæssige aspekter. Kortene skal tydeligt identificere og markere følgende:

- Facilitetens placering og afgrænsning.
- Adgang fra land- og vandsiden, f.eks. adgangs- og tilkørselsveje, indgange, adgangen fra havnen ind på facilitetens område, indsejlingen, manøvre- og fortøjningsområder.
- Facilitetens indretning, f.eks. havnekontorets placering, bygninger, broer, jernbaner, veje, cykel- og gangstier, lagerområder, lagerbygninger, godsterminaler, kaj- og passagerområder
- Udstyr på faciliteten, f.eks. permanent hegn, mobilhegn, porte, døre, mure, bomme, udstyr til håndtering af gods/last, belyningsforhold, videokameraer.
- Andre relevante forhold, f.eks. offentlige anlæg, særligt adgangs begrænsede områder, opmarchområder, parkeringspladser, opbevaring af farligt gods eller farlige stoffer, placering af virksomheder, naboer til havnefaciliteten.

Afgrænsningen skal tydeligt fremgå af kortet, herunder både grænser til søs og på land samt eventuelle adgangs begrænsede områder. Bemærk, at afgrænsningen af havnefaciliteten ikke skal godkendes af TS. Styrelsen kan dog have bemærkninger til afgrænsningen, som ansøger skal forholde sig til.

2.3 Havnefacilitetens aktivitet

I dette afsnit beskrives aktiviteterne på havnefaciliteten, f.eks. skibsanløb, gods- og passageromsætning samt trafikmønstre.

2.3.1 Beskrivelse af forventet årlig skibstrafik på havnefaciliteten

Skemaet udfyldes i de felter, som har relevans for faciliteten dog med den undtagelse, at alle felter i kolonnen "Antal anløb" udfyldes jf. beskrivelse nedenfor.

Beskrivelse	
Antal anløb	<p>Det forventede årlige antal skibsanløb fordelt på skibstyper.</p> <p>Alle felter i kolonnen udfyldes. Dersom faciliteten ikke anløbes af en bestemt skibstype skrives "0" i feltet.</p> <p>I nederste række "Total" opsummeres det samlede antal skibsanløb.</p>
Antal passagerer	<p>Det forventede årlige antal passagerer fordelt på skibstyper.</p> <p>I nederste række "Total" opsummeres det samlede antal passagerer.</p>
Type af gods	<p>Typen af gods, som faciliteten håndterer.</p> <p>Her kan bruges de samme kategorier som fremgår på forsiden (våd-bulk, skibsværft, containere, specialoperationer, tørbulk, stykgods, passagerer eller andet) eller en mere præcis kategorisering, hvis dette er relevant.</p>
Mængde	<p>Den forventede årlige mængde gods (i tons) fordelt på skibstyper.</p> <p>Hvis godsmængden ikke er angivet i tons, skal det tydeligt fremgå hvilken enhed, som er valgt.</p>

Beskrivelse af kategorien "Andre skibstyper, herunder ikke ISPS-skibe":

Dette felt udfyldes, hvis linjen "Andre skibstyper, herunder ikke ISPS-skibe" i skema 2.3.1 er udfyldt.

Her beskrives, hvilke andre skibstyper som forventes at anløbe faciliteten. Det kunne f.eks. være krigsskibe, troppetransportskibe, andre statsskibe, lastskibe med en bruttotonnage på under 500, skibe uden mekanisk fremdrivning, træskibe af primitiv konstruktion, fiskerfartøjer eller fartøjer, der ikke anvendes i erhvervsmæssigt øjemed.

Beskrivelse af trafikmønster på havnefaciliteten:

Her beskrives f.eks. hvor skibene typisk kommer fra/til, og hvilken fast rutefart, der eventuelt udgår fra havnefaciliteten.

2.3.2 *Beskrivelse af anden aktivitet på havnefaciliteten*

Her beskrives anden relevant aktivitet på havnefaciliteten. Det kan f.eks. være:

- Håndteringen af tankanlæg, lastudstyr mv.
- Ventekaj, oplægningsplads mv.
- Godstrafik til/fra havnefaciliteten f.eks. jernbanetransport, tankbiler, containere mv.
- Skibsværfter eller andre værksteder
- Andre væsentlige aktiviteter på havnefaciliteten
- Øvrig relevant aktivitet i søområdet i nærheden af havnefaciliteten f.eks. fritidsfartøjer, fiskeskibe, indenrigs færger, søredningsfartøjer, politi- og militære fartøjer mv.

2.4 Virksomhedsprofiler på havnefaciliteten

Dette afsnit indeholder en beskrivelse af alle virksomheder på havnefaciliteten, som ikke er en del af havnefacilitetens organisation.

Der laves et skema for hver virksomhed. Skemaerne kopieres og indsættes efter behov. Der er desuden mulighed for frivilligt at nummerere de enkelte skemaer i tekstfeltet i øverste venstre hjørne.

Før skemaerne er der desuden mulighed for at skrive en tekst som supplement til de vedlagte skemaer.

Følgende oplysninger angives for hver virksomhed:

Tekstfelt	Beskrivelse
Navn	Navn på virksomheden
Adresse	Virksomhedens postadresse på havnefaciliteten
Beskrivelse af placering på faciliteten	Henvisning og placering på oversigtskort med evt. supplerende bilag jf. afsnit 2.2.
Antal medarbejdere	Antal medarbejdere i virksomheden
Aktiviteter	Virksomhedens aktiviteter og forretningsområder
Risikovirksomhed	<p>Angiv, hvorvidt virksomheden er kategoriseret som en risikovirksomhed jf. gældende bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer (risikobekendtgørelsen)</p> <p>Kolonne 2 og 3 virksomheder skal altid risikovurderes i havnefacilitetens sårbarhedsvurdering.</p>
Øvrige relevante forhold	<p>Hvis der er øvrige forhold ved den enkelte virksomhed, som kan have indflydelse på sikringen af havnefaciliteten, skal dette også risikovurderes i sårbarhedsvurderingen.</p> <p>Det kunne f.eks. være, hvis virksomheden har en særlig økonomisk, strategisk eller symbolsk betydning.</p> <p>Her angives også, hvis virksomheden har et anlæg indenfor elsektoren som er klassificeret (klasse 1, klasse 2 eller klasse 3) efter reglerne i bekendtgørelse om beredskab for elsektoren (beredskabsbekendtgørelsen – el).</p> <p>Klasse 1 anlæg indenfor elsektoren skal altid risikovurderes i havnefacilitetens sårbarhedsvurdering.</p> <p>Det kan også være relevant hvis der f.eks. er tale om en virksomhed med særlige sikringsaspekter. Det kunne for eksempel være et olielager.</p>

3 Eksisterende sikringsforhold

Dette afsnit indeholder en kort overordnet beskrivelse af eksisterende forhold med sikringsmæssig betydning på havnefaciliteten.

3.1 Liste over beredskabsplaner

I skemaet oplyses alle relevante beredskabsplaner herunder egne beredskabsplaner og beredskabsplaner fra andre myndigheder eller aktører.

Det kan f.eks. være beredskabsplaner i henhold til [risikobekendtgørelsen](#)¹ eller [beredskabsbekendtgørelsen \(el\)](#)².

I første kolonne skrives navnet på beredskabsplanen. Herefter beskrives på et overordnet niveau beredskabstype, samarbejdende myndigheder og planens samspil med sikringen på faciliteten.

3.2 Oversigt over sikringstiltag

3.2.1 Beskrivelse af fysisk sikring på havnefaciliteten

Her beskrives den fysiske sikring på havnefaciliteten. Det bør indeholde en kort overordnet beskrivelse af de enkelte elementer.

Det kan f.eks. være hegn, porte, døre, mure, bomme, bygninger, andre permanente barrierer, skilte eller belysningsforhold.

Det kan også være sikrings- og overvågningsudstyr samt sikrings- og overvågningssystemer såsom videokameraer, adgangskontrolsystemer, alarmsystemer, låsesystemer, vagtfunktioner eller scannings- og røntgenudstyr.

3.2.2 Beskrivelse af strukturel integritet på havnefaciliteten

Her beskrives den strukturelle integritet på havnefaciliteten.

Herved menes f.eks., at hvis en perimetersikring består af en bygning, så skal der være en beskrivelse af bygningens tilstand. Er bygningen f.eks. et forfaldent pakhus med løse vinduer og døre, kan dette være væsentligt at have med i sårbarhedsvurderingen. Er perimetersikringen et hegn, kan hegnets strukturelle integritet beskrives som hegnets tilstand og udformning.

3.2.3 Beskrivelse af personlige beskyttelsessystemer på havnefaciliteten

Her beskrives de personlige beskyttelsessystemer, som findes på faciliteten. Det bør indeholde en kort overordnet beskrivelse af de enkelte elementer.

Herved menes det udstyr, som facilitetens personale har med sig rundt i forbindelse med sikringsopgaver. Det kan f.eks. være uniformer, lygter, id-kort, mobiltelefoner, overfaldsalarmer, walkie-talkies, håndholdte VHF-radioer mv.

---

¹ Bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer

² Bekendtgørelse om beredskab for elsektoren

3.2.4 *Beskrivelse af proceduremæssige fremgangsmåder på havnefaciliteten*

Her beskrives de proceduremæssige fremgangsmåder på havnefaciliteten. Det betyder i praksis, at det skal være beskrevet, hvad personalet på havnefaciliteten har af sikringsmæssige opgaver.

Hvis de proceduremæssige fremgangsmåder allerede er beskrevet i en eksisterende sikringsplan, kan der henvises til denne. Hvis dette ikke er tilfældet, beskrives de proceduremæssige fremgangsmåder her.

Afsnittet skal berøre alle, for havnefaciliteten, relevante emner, herunder f.eks. overvågning, adgangskontrol, håndtering af passagerer, gods og stores mv.

Afsnittet skal indeholde en kort overordnet beskrivelse af følgende aktiviteter:

- Hvordan sikres det, at alle havnefacilitetens sikringsfunktioner virker tilfredsstillende?
- Hvordan kontrolleres adgangen til havnefaciliteten?
- Hvordan overvåges området, herunder forankrings- og kajområder?
- Hvordan overvåges områder med adgangsbegrænsning for at sikre, at kun bemyndigede personer har adgang hertil?
- Hvordan føres der tilsyn med håndteringen af last?
Hvis lastens art og relative lave kompleksitet gør det muligt, kan kontrol udføres i forbindelse med lastning. Et eksempel på dette kan være lastning af grus, hvor kontrollen kan udføres løbende under lasteoperationen.
- Hvordan føres der tilsyn med håndtering af stores?
- Hvordan sikres det, at sikringsrelateret kommunikation er umiddelbar tilgængelig?

Herudover kan afsnittet indeholde en kort overordnet beskrivelse af følgende aktiviteter, hvis det er relevant:

- Hvordan føres der tilsyn med gods som opbevares på havnefaciliteten?
- Hvordan føres der tilsyn med farligt gods eller farlige stoffer, som opbevares på havnefaciliteten?
- Hvordan håndteres bunkeroperationer?
- Hvordan håndteres ledsaget og uledsaget bagage?
- Hvordan håndteres køretøjer?
- Hvordan håndteres gående passagerer?
- Hvordan udføres billetkontrol?

3.2.5 *Beskrivelse af radio- og telekommunikationssystemer, herunder computersystemer og -netværk på havnefaciliteten samt cyber security*

Her beskrives radio- og telekommunikationssystemer, herunder computersystemer og -netværk på havnefaciliteten. Der forventes en kort overordnet beskrivelse af de enkelte systemer, herunder også hvilke eksisterende sikringstiltag i forhold til cyber security, som er taget i forhold til de enkelte systemer.

Det kan f.eks. være mobiltelefoner, fastnettelefoner, nødkommunikationssystemer, dør- og porttelefoner, hardware, servere, routere, LAN (local area network), åbne trådløse netværk, software og trafikstyringssystemer for havnefartøjer og navigationshjælpemidler.

For en mere uddybende beskrivelse af cyber security henvises til afsnit 5.5.

3.2.6 Beskrivelse af relevant transportinfrastruktur på havnefaciliteten

Her beskrives relevant transportinfrastruktur på havnefaciliteten. Der forventes en kort overordnet beskrivelse af de enkelte elementer.

Afsnittet kan blandt andet indeholde en kort overordnet beskrivelse af:

- Adgang fra landsiden f.eks. adgangs- og tilkørselsveje, indgange, opmarcharealer og parkeringspladser.
- Adgang fra vandsiden f.eks. ankerpladser, manøvre- og fortøjningsområder, nærliggende hav- og vandområder, overvågning af vandsiden, eller delt indsejling med andre maritime aktiviteter f.eks. fritidsskibe eller fiskeskibe.
- Udstyr til håndtering af gods/last, kraner, transportbånd, manifolde, pumper, mobile køretøjer, farligt gods og farlige stoffer, opbevaring af gods/last på faciliteten samt evt. overvågning af dette, lagerområder, lagerbygninger, godsterminaler, håndtering af bagage og stores til skibe.
- Broer, jernbaner, veje, cykel- og gangstier

3.2.7 Beskrivelse af offentlige anlæg på havnefaciliteten

Her beskrives offentlige anlæg på havnefaciliteten. Der forventes en kort overordnet beskrivelse af de enkelte elementer.

Det kan f.eks. være kraftværker, rørledninger til overførsel af last, skjulte rørledninger, vandforsyning, spildevandsledninger, transformatorstationer, nødstrømsanlæg, elmast, søkabler og andre elektriske distributionssystemer, toldkontrol, brandstationer, militære anlæg og andre områder med offentlig adgang.

3.2.8 Beskrivelse af andre områder, der, hvis de beskadiges eller anvendes til ulovlig observation, indebærer en risiko for personer, ejendom eller operationerne i havnefaciliteten

Her beskrives andre områder, der, hvis de beskadiges eller anvendes til ulovlig observation, indebærer en risiko for personer, ejendom eller operationerne i havnefaciliteten. Det bør indeholde en kort overordnet beskrivelse af de enkelte elementer.

Det kan f.eks. være havnefartøjer, naboer til havnefaciliteten herunder ejendomme og bygninger i grænsefladen, kaj- og passagerområder eller andre omkringliggende områder, der kan benyttes i forbindelse med en sikringsrelateret hændelse til angreb/observation, offentlige anlæg, tankanlæg, toldkontrol, brandstationer, militære anlæg og andre områder med offentlig adgang.

4 Organisation

Dette afsnit indeholder en beskrivelse af havnefacilitetens generelle organisation og sikringsorganisation, herunder PFSO, personalegrupper med/uden sikringsansvar og procedurer.

Formålet med beskrivelsen af organisationen og personalegruppernes kompetencer er at afdekke mulige sårbarheder med hensyn til medarbejdernes kompetencer. Det vil således blive afklaret, hvis der er uddannelsesmæssigt underskud, eller hvis der er behov for at supplere med yderligere kurser e.l.

Der skal derfor i sårbarhedsvurderingen redegøres for personalegruppernes kompetencer i henhold til kravene i ISPS-koden. Dette kendskab skal sikres gennem den korrekte oplæring, som PFSO er ansvarlig for. ISPS-kodens B-del pkt. 18.1, 18.2 og 18.3 oplister en række eksempler på, hvad de respektive personalegrupper skal have af kompetencer, men opstillingen er ikke udtømmende.

Bemærk, at der i havnefacilitetssikringsplanen (PFSP) skal redegøres i detaljer for de uddannelsesmæssige krav og personalets kvalifikationer. I sårbarhedsvurderingen forventes det derfor, at beskrivelsen er på et overordnet niveau.

Herudover skal der i dette afsnit beskrives, hvor mange personer der er tilknyttet faciliteten, og hvor mange af disse, der har sikringsansvar. En sådan oplysning er f.eks. væsentlig for at kunne vurdere, om PFSA'ens anbefalinger til bedre sikring af faciliteten er mulige inden for de eksisterende rammer.

4.1 Havnefacilitetens generelle organisation

Vedlæg organisationsdiagram for havnefacilitetens generelle organisation i et bilag til ansøgningen. Der er desuden mulighed for at skrive en tekst som supplement til det vedlagte diagram.

4.2 Havnefacilitetens sikringsorganisation

Vedlæg organisationsdiagram for havnefacilitetens sikringsorganisation i et bilag til ansøgningen. Der er desuden mulighed for at skrive en tekst som supplement til det vedlagte diagram.

4.2.1 Havnefacilitetens sikringsansvarlige (PFSO)

Beskrivelse	
Navn	Navn på havnefacilitetens PFSO
Titel	Titel på havnefacilitetens PFSO
Uddannelse	<p>PFSO kan have de kompetencer, der oplistes i ISPS kodens B-del, pkt. 18.1. Bemærk at listen er ikke udtømmende.</p> <p>Hvis faciliteten håndterer farligt gods kan det desuden være relevant at supplere ovennævnte kvalifikationer i henhold til de vejledende afsnit om sikringsrelateret uddannelse i henholdsvis IMDG-kodens kapitel 1.4 samt IMSBC-kodens kapitel 11.</p>

4.2.2 Personalegrupper med sikringsopgaver

Beskrivelse	
Funktion	Her indsættes de forskellige funktioner for både interne og eksterne personalegrupper f.eks. havnearbejdere, administrativt personale, skibsmæglere, vagtselskab mv.
Antal	Angiv det omtrentlige antal personer med sikringsopgaver. Det vil sige personer, som har eller vil få specifikke sikringsopgaver i henhold til PFSP.
Sikringsrelateret uddannelse	<p>Personer med specifikke sikringsopgaver kan have de kompetencer, der oplystes i ISPS-kodens B-del pkt. 18.2. Bemærk at listen ikke er udtømmende.</p> <p>Disse er de samme som angivet i pkt. 18.3 med en række tilføjelser. Blandt andet skal personale med sikringsopgaver have kendskab til sikringsrelateret kommunikation og teknikker til genkendelse af mistænkelige personer og genstande.</p> <p>Hvis faciliteten håndterer farligt gods kan det desuden være relevant at supplere ovennævnte kvalifikationer i henhold til de vejledende afsnit om sikringsrelateret uddannelse i henholdsvis IMDG-kodens kapitel 1.4 samt IMSBC-kodens kapitel 11.</p>
Intern/ekstern	Angiv, hvorvidt der er tale om en intern eller ekstern personalegruppe. Ved eksternt personale menes personalegrupper, som ikke er en del af havnefacilitetens generelle organisation.

4.2.3 Personalegrupper uden sikringsopgaver

Beskrivelse	
Funktion	Her indsættes de forskellige funktioner for personalegrupper uden sikringsopgaver f.eks. rengøringspersonale, kantinemedarbejdere, reparatører, andre ansatte på virksomheder tilknyttet havnefaciliteten mv.
Antal	Angiv det omtrentlige antal personer uden sikringsopgaver. Det vil sige personer, som <u>ikke</u> har specifikke sikringsopgaver i henhold til PFSP.
Eventuel sikringsrelateret uddannelse	<p>Personer uden sikringsopgaver kan have de kompetencer, der oplystes i ISPS-kodens B-del pkt. 18.3. Bemærk at listen ikke er udtømmende.</p> <p>Der er ikke krav til, at denne personalegruppe skal kunne handle direkte på, hvad de ser, men de skal være opmærksomme og i stand til at rapportere videre til PFSO'en, som så kan beslutte de videre tiltag.</p>

4.2.4 Beskrivelse af dagligt fremmøde på havnefaciliteten

I dette afsnit beskrives, hvordan bemanningen er på havnefaciliteten på de forskellige tidspunkter af døgnet, ugen eller året. Dette er særligt aktuelt, hvis der ikke er døgnbemanning.

5 Identifikation af vigtig ejendom og infrastruktur samt sårbare elementer på havnefaciliteten

Dette afsnit indeholder en identifikation af ejendom, infrastruktur samt sårbare elementer på havnefaciliteten.

Formålet med afsnittet er at identificere hvilke relevante emner (ejendomme, infrastruktur, sårbare elementer mv.), som skal overføres til trusselsmatrixen i afsnit 6.2. Det er udelukkende de relevante emner, der vurderes til både at være sårbare (S) og væsentlige (V) som skal overføres.

Et emne anses for at være relevant, hvis det forekommer på faciliteten. Eksempelvis skal et transportbånd medtages, hvis faciliteten rummer et transportbånd. Skemaerne skal således alene indeholde emner, som er relevante for faciliteten (findes på faciliteten).

Beskrivelsen i skemaerne (5.1 til 5.15) bør indeholde en beskrivelse af de enkelte relevante emner, herunder deres anvendelse og betydning for facilitetens sikring og drift. Det er dermed ikke intentionen, at dette afsnit skal være en gentagelse af afsnit 3 om eksisterende sikringsforhold. Bemærk desuden, at vurdering af konsekvens og sandsynlighed først foretages i afsnit 7.2 om risikovurdering.

Alle emner, som er relevante, indsættes i skemaerne (5.1 til 5.15). Derpå vurderes det, hvorvidt emnet er sårbart (S) og væsentligt (V).

Sårbart (S)

Hvis det relevante emne er sårbart, afkrydses dette i kolonnen S. Ved sårbart menes, hvorvidt det har en negativ konsekvens for emnet, hvis der sker et nedbrud eller bortfald.

I ISPS-kodens B-del pkt. 15.16 er oplyst en række vejledende eksempler til identificeringen af sårbare emner.

Et eksempel på et sårbart emne kunne f.eks. være en fastinstalleret kran, som bruges til laste- og losseoperationer. Kranen vil være sårbar (S), fordi det vil have en negativ konsekvens for facilitetens operative evne, hvis der sker et nedbrud eller bortfald.

Negative konsekvenser kan f.eks. være dødsfald, personskade, forringet operativ evne, miljøforurening, økonomisk tab, tab af anseelse, sensitiv information offentliggøres, styrings- og informationssystemer kompromitteres, funktioners integritet tabes, vitale dele skades, tab af nøglepersoner, skade på infrastruktur og ejendele.

Væsentligt (V)

Hvis det relevante emne er væsentligt, afkrydses dette i kolonnen V. Ved væsentligt menes, hvorvidt emnet har en værdi for faciliteten.

Ved vurdering af f.eks. den operative evne bør indgå, hvorvidt havnefaciliteten, strukturen eller anlægget fortsat kan fungere uden den pågældende ejendom, infrastruktur eller systemer (afsnit 5.4 til 5.6), og i hvilket omfang en hurtig genetablering af den normale funktion er mulig.

Statslige anlæg og emner, som har en høj symbolværdi, vil som udgangspunkt være at betragte som væsentlige.

I nedenstående eksempler tages udgangspunkt i en fastinstalleret kran, som i forrige afsnit var blevet vurderet til at være sårbar (S).

Eksempel 1: Havnefaciliteten har en mobilkran til rådighed. Faciliteten har derfor mulighed for hurtigt at genetablere de normale laste- og losseoperationer, selvom facilitetens fastinstallerede kran har været udsat for et nedbrud. I dette tilfælde vil kranen derfor ikke være væsentlig (V).

Kranen er således vurderet til at være sårbar (S) men ikke væsentlig (V). Kranen skal derfor hverken afkrydses som væsentlig (V) i kolonnen V eller overføres til trusselsmatrixen i afsnit 6.2, men den skal afkrydses som sårbar (S) i kolonnen S.

Eksempel 2: Havnefaciliteten har ikke mulighed for at lave en hurtig genetablering af facilitetens operative evne, da facilitetens fastinstallerede kran har været udsat for et nedbrud (og faciliteten ikke har en mobilkran til rådighed). Det vurderes, at det vil tage uacceptabelt lang tid, før normal drift kan blive genoprettet. I dette tilfælde vil kranen derfor være væsentlig (V).

Kranen er således vurderet til både at være sårbar (S) og væsentlig (V). Kranen skal derfor både afkrydses som væsentlig (V) i kolonnen V og som sårbar (S) i kolonne S samt overføres til trusselsmatrixen i afsnit 6.2.

5.1 Alle ejendomme og bygninger mv.

Her identificeres alle relevante ejendomme og bygninger mv. på og tæt ved havnefaciliteten, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Det kan f.eks. være havnekontoret, passagerterminalen, lagerbygninger, godsterminaler og virksomheder.

I vurderingen vil havnekontoret som udgangspunkt være at betegne som både sårbart (S) og væsentligt (V), selvom det ikke nødvendigvis er beliggende på faciliteten. Det kan f.eks. være, at videoovervågningen styres fra havnekontoret, at sårbarhedsvurderinger og sikringsplaner opbevares på havnekontoret, eller at det er her, man vil etablere en slags kommandocentral i sikringsøjemed.

Det forventes derfor, at havnekontoret i udgangspunktet altid bliver risikovurderet i afsnit 7.2.

5.2 Risikovirksomheder

Her identificeres alle risikovirksomheder på havnefaciliteten. Herved forstås alle kolonne 2 og 3 virksomheder, som er klassificeret efter reglerne i [risikobekendtgørelsen](#).

Kolonne 2 og 3 virksomheder på faciliteten vil altid være at betragte som både sårbare (S) og væsentlige (V), og skal derfor altid risikovurderes i afsnit 7.2.

5.3 Perimetersikring, hegn og porte

Her identificeres perimetersikring, hegn og porte på havnefaciliteten, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Afsnittet kan blandt andet indeholde en vurdering af:

- Perimetersikring f.eks. hegn, porte, mure, bomme, bygninger og andre permanente barrierer.
- Belysningsforhold
- Skilte

5.4 Sikrings- og overvågningsudstyr samt sikrings- og overvågningsssystemer

Her identificeres alt relevant sikrings- og overvågningsudstyr samt sikrings- og overvågningsssystemer på havnefaciliteten, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Afsnittet kan blandt andet indeholde en vurdering af:

- Sikrings- og overvågningsudstyr og sikrings- og overvågningsssystemer, herunder også deres placering og dækning. Det kan f.eks. være videokameraer, termiske kameraer, adgangskontrolsystemer, nummerpladescannere, alarmsystemer, bevægelsessensorer, detektorer, sirener, højttalere, låsesystemer, fingeraftryklæsere, ansigtsgenkendelse, scannings- og røntgenudstyr.
- Vagtfunktion f.eks. adgangskontrol, monitorering, rundering, patruljering, vagtselskaber og vagter.

5.5 Radio- og telekommunikationssystemer, herunder computersystemer og -netværk samt cyber security

Her identificeres alle relevante radio- og telekommunikationssystemer, herunder computersystemer og -netværk, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V). I vurderingen skal desuden indgå en beskrivelse af cyber security i forhold til de enkelte systemer.

Afsnittet kan blandt andet indeholde en vurdering af:

- Radio- og telekommunikationssystemer, f.eks. mobiltelefoner, smartphones, tablets, walkie-talkies, fastnettelefoner, nødkommunikationssystemer og dør- og porttelefoner.
- Computersystemer og -netværk, f.eks. hardware, servere, routere, LAN (local area network) og åbne trådløse netværk.
- Software til computersystemer som styrer:
  - Sikrings- og overvågningsystemer f.eks. videoovervågning, termiske kameraer
  - Adgangskontrolsystemer f.eks. automatiske porte, nummerpladescannere
  - Alarmsystemer f.eks. bevægelsessensorer, detektorer, sirener
  - Identifikations- og autentificeringssystemer f.eks. låsesystemer, fingeraftryklæsere, ansigtsgenkendelse
  - Evakueringssystemer f.eks. højttalere
  - Lasthåndteringssystemer
  - Billetkontrolsystemer
  - Tog- og lastbiltrafikovervågningsystemer

Cyber security

IT-teknologi har en afgørende betydning for driften og styringen af adskillige systemer i havnene. Formålet med vurderingen og beskrivelsen i dette afsnit er derfor også at afdække mulige sårbarheder med hensyn til cyber security. Det bør således blive afklaret, hvis der f.eks. er manglende tekniske cyber sikringstiltag, træning, ressourcer, kvalificerede personer eller manglende awareness og cyber sikkerhedskultur i organisationen.

Systemerne kan være komplekse, hvilket ofte betyder at vedligeholdelsen i stigende grad out-sources. Disse eksterne leverandørers sikkerhedsniveau bør derfor også indgå i vurderingen.

Relevante cyber sikringstiltag kan f.eks. være netværkssegregering (adskillelse/opdeling af netværk), opdateringsadministration, løbende opdatering af programmer og systemer, backup sy-

stemer, adgangskodeadministration, passwordpolitik, adskillelse af rettigheder, kryptering, antivirusprogrammer, firewalls, uddannelse af medarbejdere i f.eks. e-mail/phishing og sms/smishing, brug af USB-stik og IDS-systemer (Intrusion Detection System).

Der henvises i øvrigt til publikationer udgivet af [European Network and Information Security Agency](#), [International Maritime Organisation \(IMO\)](#), [Center for Cybersikkerhed](#) samt [EU-Kommissionens toolkit til cyber security](#).

5.6 Trafikstyringssystemer for havnefartøjer og navigationshjælpemidler

Her identificeres alle relevante trafikstyringssystemer for havnefartøjer og navigationshjælpemidler, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Afsnittet kan blandt andet indeholde en vurdering af:

- Trafikstyringssystemer for havnefartøjer f.eks. udstyr på havnekontoret til hjælp for anløb af skibe, VHF/UHF-radio, radar, AIS-modtager
- Navigationshjælpemidler f.eks. fyr, båker, flydende afmærkning, broafmærkning og passagesignaler, racon, AIS-afmærkning og tågesignaler ved havne og broer.

I dette afsnit kan det også være relevant at foretage en vurdering i forhold til cyber security. For en mere uddybende beskrivelse af cyber security henvises til afsnit 5.5.

5.7 Adgang fra landsiden

Her identificeres alle adgange fra landsiden til havnefaciliteten og til skibe, der er fortøjet på faciliteten, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Afsnittet kan blandt andet indeholde en vurdering af f.eks. adgangs- og tilkørselsveje, indgange, opmarcharealer og parkeringspladser.

5.8 Adgang fra vandsiden

Her identificeres alle adgange fra vandsiden til havnefaciliteten og til skibe, der er fortøjet/skal fortøjtes på faciliteten, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Det kan f.eks. være ankerpladser, manøvre- og fortøjningsområder, nærliggende hav- og vandområder, overvågning af vandsiden, eller delt indsejling med andre maritime aktiviteter f.eks. fritidsskibe eller fiskeskibe.

5.9 Gods- og lasthåndtering

Her identificeres relevant gods- og lasthåndtering, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Det kan f.eks. være udstyr til håndtering af gods/last, kraner, transportbånd, manifolde, pumper, mobile køretøjer, farligt gods og farlige stoffer, opbevaring af gods/last på faciliteten samt evt. overvågning af dette, lagerområder, lagerbygninger, godsterminaler, håndtering af bagage og stores til skibe.

Havnefaciliteten er ansvarlig for sikring af last og gods på facilitetens område. Det betyder f.eks. at det skal sikres, at uvedkommende ikke kan få adgang til godset/lasten, hvad enten det opbevares i kortere (før ombordkørsel) eller længere tid på faciliteten.

Farligt gods og farlige stoffer

I vurderingen af farligt gods bør indgå hvor ofte faciliteten håndterer farligt gods, mængden samt opbevaring. Derudover bør det også beskrives, hvor faciliteten opbevarer farlige stoffer, som ikke er last.

Et område, hvor faciliteten opbevarer farligt gods og farlige stoffer, kan med fordel etableres som et særligt adgangs begrænset område, jf. ISPS-kodens B-del pkt. 16.25, men det er ikke et krav.

Lagerbygninger, lagerområder og udstyr, som anvendes i forbindelse med farligt gods og farlige stoffer, vil altid være at betragte som både sårbare (S) og væsentlige (V), og skal derfor altid risikovurderes i afsnit 7.2 – også selv om faciliteten kun sjældent håndterer farligt gods og farlige stoffer.

5.10 Broer, jernbaner og veje

Her identificeres alle broer, jernbaner og veje, dvs. hele den trafikale infrastruktur på havnefaciliteten, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Det kan f.eks. være broer, jernbaner, veje, cykel- og gangstier.

5.11 Kraftværker, rørledninger til overførsel af last og vandforsyning

Her identificeres alle kraftværker, rørledninger til overførsel af last og vandforsyning, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Desuden identificeres alle anlæg indenfor elsektoren, som er klassificeret efter reglerne i [beredskabsbekendtgørelsen \(el\)](#). Klasse 1 betyder et *"anlæg af væsentlig betydning for at opretholde elforsyningen for de sammenhængende elforsyningssystemer eller væsentlige dele af disse"*. Et klasse 1 anlæg vil altid være at betragte som både sårbart (S) og væsentligt (V), og skal derfor altid risikovurderes i afsnit 7.2.

Det kan f.eks. være kraftværker, rørledninger til overførsel af last, skjulte rørledninger, vandforsyning, spildevandsledninger, transformatorstationer, nødstrømsanlæg, elmast, søkabler og andre elektriske distributionssystemer.

5.12 Havnefartøjer

Her identificeres alle relevante havnefartøjer, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Det kan f.eks. være lods både, slæbebåde, lægtene, pramme, havnefartøjer, turistbåde og havnerundfarer mv.

5.13 Andre arealer

Her identificeres alle andre relevante arealer på eller tæt ved havnefaciliteten, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Det kan f.eks. være ejendomme og bygninger i grænsefladen, kaj- og passagerområder eller andre omkringliggende områder, der kan benyttes i forbindelse med en sikringsrelateret hændelse til angreb/observation, offentlige anlæg, tankanlæg, toldkontrol, brandstationer, militære anlæg og andre områder med offentlig adgang.

5.14 Personale ved havnefaciliteten

Her identificeres alle relevante emner vedr. personale ved havnefaciliteten, herunder PFSO, personalegrupper med eller uden sikringsopgaver, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Bemærk, at identifikation af relevante emner i særlig grad hænger sammen med beskrivelsen af proceduremæssige fremgangsmåder på havnefaciliteten (afsnit 3.2.4) og afsnit 4 om organisation. I afsnit 4 bør det således være identificeret, hvorvidt der er mulige sårbarheder med hensyn til interne personalegruppers kompetencer.

I processen med at afdække, hvilke relevante emner, der bør medtages, kan følgende spørgsmål indgå i overvejsen:

- Har personalet ved havnefaciliteten opgaver, som bevirker at de bør være genstand for et baggrundstjek?
- Mangler personalet uddannelse i sikring?
- Mangler personalet viden om cyber security?
- Har de ansatte kendskab til reglerne i ISPS-koden?
- Er der påvist sikringsproblemer under øvelser – og er der taget hånd om det?
- Er der sikringsproblemer i den daglige drift herunder som følge af alarmer, indberetninger, anmeldelser, kontrolforanstaltninger mv.?
- Vil tab af nøglemedarbejdere få mærkbare og ikke-negligible konsekvenser?

5.15 Eksterne samarbejdspartnere og leverandører

Her identificeres alle relevante emner vedr. eksterne samarbejdspartnere og leverandører, og de vurderes i forhold til sårbarhed (S) og væsentlighed (V).

Bemærk, at identifikation af relevante emner i særlig grad hænger sammen med beskrivelsen af proceduremæssige fremgangsmåder på havnefaciliteten (afsnit 3.2.4) og afsnit 4 om organisation. I afsnit 4 bør det således være identificeret, hvorvidt der er mulige sårbarheder med hensyn til eksterne personalegruppers kompetencer.

I processen med at afdække, hvilke relevante emner, der bør medtages, kan følgende spørgsmål indgå i overvejsen:

- Har eksterne samarbejdspartnere og leverandører ved havnefaciliteten opgaver, som bevirker at de bør være genstand for et baggrundstjek?
- Er der leverancer, afhentning af gods mv. med eller uden opsyn?
- Har agenter og stevedorer sikringsopgaver?
- Har eksterne vagter og vagtselskaber sikringsopgaver?
- Mangler eksterne samarbejdspartnere og leverandører viden om ISPS og cyber security?
- Er der opsyn med håndværkere?

Endelig skal nævnes forhold på havnefaciliteten, der kan påvirke sikringen, men som ikke er en del af selve havnefaciliteten og de havnerelaterede operationer. Et eksempel på dette kan være en butik, som sælger hårde hvidevarer. Butikken er beliggende udenfor faciliteten, men varemodtagelsen af de hårde hvidevarer foregår inde på selve havnefaciliteten.

6 Relevante trusler

Dette afsnit indeholder en identifikation af trusler mod havnefaciliteten samt en sammenfatning af disse.

Indhentning af information fra forskellige kilder er afgørende for at kunne foretage en vurdering af hvilke trusler, som er relevante for havnefaciliteten. Her kan f.eks. nævnes de årlige rapporter fra Politiets Efterretningstjeneste og Forsvarets Efterretningstjeneste, dialog med det lokale politi mv. Informationen skal bruges til at få et overblik over trusselsbilledet for faciliteten.

I vurderingen af trusselsbilledet bør også indgå, hvilke personer eller grupper, som måtte have til hensigt at udføre forsættelige ulovlige handlinger mod faciliteten, herunder en vurdering af deres tilstedeværelse, kapacitet, intention, historie, mål, motivation og handlemåder. Disse personer eller grupper kan f.eks. være fremmede efterretningstjenester, statsponsorerede terrorister, konkurrenter, kriminelle, cyberkriminelle, aktivister, terrorgrupper, insidere, hackere, andre landes specialstyrker og vandaler.

6.1 Liste over relevante trusler

I skemaet indsættes alle relevante trusler mod havnefaciliteten. Skemaet indeholder ti fortrykte trusler, som altid skal vurderes, men listen er ikke udtømmende og suppleres efter behov. De ti fortrykte trusler stammer delvist fra ISPS-kodens del-B pkt. 15.11.

Andre eksempler på relevante trusler kan f.eks. være en bombetrussel mod skib ved faciliteten, miljøforurening og uautoriseret adgang.

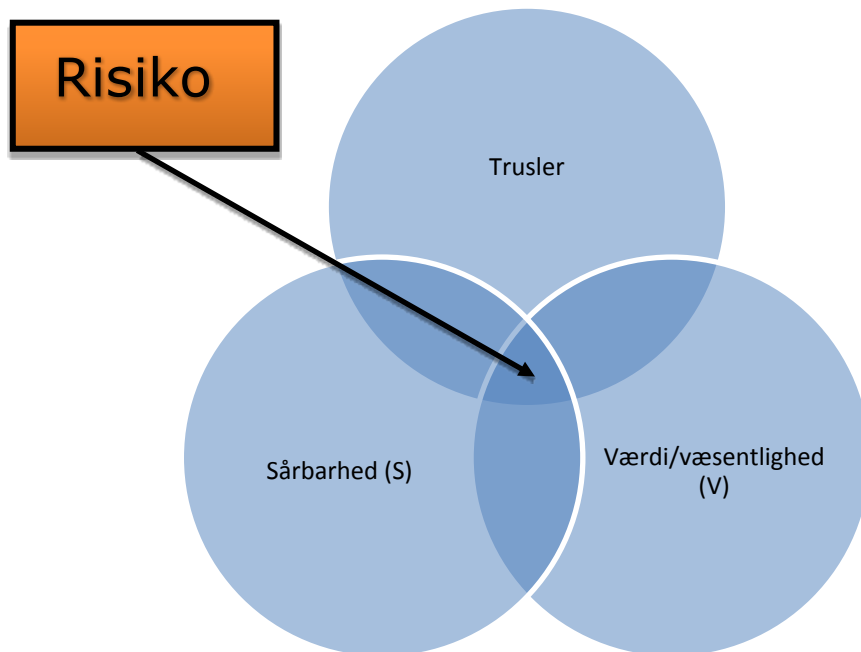
Ved uautoriseret adgang skal der ikke sondres mellem, om hensigten med adgangen er at foretage skade eller ej. Uautoriseret adgang vil altid udgøre en trussel. Hvis en lystfisker forvilder sig ind på en ISPS-facilitet, vil det også være muligt for personer med skadelige hensigter at få adgang.

6.2 Sammenfatning over sårbare elementer og relevante trusler

I trusselmatrixen sammenfattes de elementer, som i afsnit 5 er vurderet til både at være sårbare (S) og væsentlige (V), med de relevante trusler, som er identificeret under afsnit 6.1.

Formålet med afsnittet er at identificere, hvilke sårbarheder, som der skal laves en risikovurdering af i afsnit 7.2. Der laves en risikovurdering i afsnit 7.2 for hver kryds i skemaet. Derudover indskrives de i listen over risikovurderinger i afsnit 7.1.

Der sættes et kryds udfor de emner i trusselmatrixen i afsnit 6.2.1, hvor der vurderes at være en risiko. Det gøres ud fra nedenstående model for identifikation af risiko. Modellen beskriver risiko, som en gensidig afhængighed mellem trusler, sårbarhed (S) og værdi/væsentlighed (V).

7 Risikovurdering af sårbar ejendom, infrastruktur samt sårbare elementer

Dette afsnit indeholder risikovurderinger samt en samlet oversigt over risikovurderingerne.

7.1 Liste over risikovurderinger

I skemaet indsættes, oplistes og nummereres alle risikovurderinger, som skal indgå i sårbarhedsvurderingen.

I feltet risikovurdering skrives navnet på den identificerede sårbarhed fra trusselsmatrixen i afsnit 6.2.1.

Antallet af krydser i trusselsmatrixen i afsnit 6.2.1. skal være identisk med antallet af risikovurderinger, som er oplistet i listen over risikovurderinger. Det vil sige, hvis der er 16 krydser i trusselsmatrixen, så skal der også være oplistet 16 (dertilhørende) risikovurderinger i skemaet.

Det er således ikke hensigten, at man puljer truslerne for at reducere antallet af risikovurderinger. Det betyder f.eks., at hvis man har identificeret 1 sårbarhed med dertilhørende 5 identificerede relevante trusler, så skal der også laves 5 risikovurderinger. Formålet med dette er at sikre, at alle de identificerede relevante trusler risikoverdres individuelt, uagtet at det ofte vil være de samme sikringstiltag, der tages i anvendelse.

7.2 Risikovurdering

Der skal foretages en risikovurdering af alle de trusler, som er relevante for de identificerede sårbarheder på havnefaciliteten. Det vil sige, at der skal udarbejdes risikovurderinger i overensstemmelse med listen over risikovurderinger i afsnit 7.1.

Formålet er at finde risikoniveauet for de enkelte trusler og evt. udpege nye eller revidere eksisterende sikringstiltag på havnefaciliteten.

7.2.1 Risikovurderingsmodel

Der er metodefrihed i forhold til, hvilken risikovurderingsmodel man anvender. I skabelonen er der stillet en model til rådighed, som frit kan anvendes. I dette afsnit gennemgås denne model i forhold til, hvordan den skal udfyldes.

Øverst i risikovurderingsskemaet udfyldes følgende:

Beskrivelse	
Nummer	Her indsættes nummeret fra listen over risikovurderinger i afsnit 7.1
Dato	Her indsættes datoen for hvornår risikovurderingen er blevet lavet i formatet (dag-måned-år)
Sårbarhed	Her indsættes den identificerede sårbarhed fra afsnit 6.2.1
Trussel	Her indsættes den identificerede relevante trussel fra afsnit 6.2.1

Efterfølgende skal hver af de identificerede sårbarheder på havnefaciliteten vurderes i forhold til de identificerede relevante trusler i en matrix, som ses i risikovurderingsskemaet i afsnit 7.2.1. Dette gøres for at fastsætte risikoniveauet.

Risikoniveauet afhænger af to forhold:

- Hvad er konsekvensen hvis truslen indtræffer?
- Hvad er sandsynligheden for at truslen indtræffer?

Hvad er konsekvensen hvis truslen indtræffer?

Ved vurdering af hvor krydset skal sættes i matrixen i forhold til "konsekvens", det vil sige X-aksen, kan nedenstående skema benyttes.

Konsekvens	Beskrivelse
5 Kritisk	Meget omfattende personskader og/eller et stort antal dødsfald Store nationale eller internationale konsekvenser for økonomi og operativ evne. Varig miljøpåvirkning over et større område Meget stort tab af anseelse
4 Meget alvorlig	Omfattende personskader og/eller flere dødsfald Nationale konsekvenser for økonomi og operativ evne Lang tids miljøpåvirkning over et større område Stort tab af anseelse
3 Alvorlig	Omfattende personskader og ingen dødsfald Store regionale konsekvenser for økonomi og operativ evne Lang tids miljøpåvirkning i lokalområde Større tab af anseelse
2 Moderat	Mindre personskader og ingen dødsfald Mindre og rent lokale konsekvenser for økonomi og operativ evne Mindre miljøpåvirkning i lokalområde Mindre tab af anseelse
1 Begrænset	Ingen personskader og ingen dødsfald Minimale konsekvenser for økonomi eller operativ evne Minimal miljøpåvirkning Minimal tab af anseelse

Konsekvenser kan f.eks. være dødsfald, personskade, forringet operativ evne, miljøforurening, økonomisk tab, tab af anseelse, sensitiv information offentliggøres, styrings- og informationssystemer kompromitteres, funktioners integritet tabes, vitale dele skades, tab af nøglepersoner, skade på infrastruktur og ejendele.

Hvad er sandsynligheden for at truslen indtræffer?

Ved vurdering af hvor krydset skal sættes i matrixen i forhold til "sandsynlighed", det vil sige Y-aksen, kan nedenstående skema benyttes.

En nærmere beskrivelse af relevante personer eller grupper henvises til afsnit 6.

Sandsynlighed	Beskrivelse
V Meget sandsynligt	Der eksisterer både flere personer og grupper med både ressourcer og motivation til at realisere en sikringshændelse, og de eksisterende sikringstiltag vurderes ikke at kunne imødegå disse hændelser.
IV Overvejende sandsynligt	Der eksisterer flere personer eller grupper, der har både ressourcer og motivation til at realisere en sikringshændelse, og det vil kun kræve mindre forberedelse at omgå eksisterende sikringstiltag.
III Sandsynligt	Der eksisterer nogle personer eller grupper, der har både ressourcer og motivation til at realisere en sikringshændelse, men pga. eksisterende sikringstiltag vurderes det at være muligt delvist at imødegå disse hændelser.
II Overvejende usandsynlig	Der eksisterer få personer eller grupper, der har både ressourcer og motivation til at realisere en sikringshændelse, og de eksisterende sikringstiltag vurderes at være tilstrækkelige til at imødegå dette.
I Meget usandsynligt	Der eksisterer ingen eller meget få personer, der har både ressourcer og motivation til at realisere en sikringshændelse, og de eksisterende sikringstiltag vurderes at være tilstrækkelige til at imødegå dette. Der er ingen indikationer til stede.

I vurderingen af sandsynlighed tages hensyn til eksisterende sikringstiltag, som indskrives i feltet (eksisterende sikringstiltag) nederst i risikovurderingsskemaet.

Sammenfatning af risikovurderingen

Hvis risikovurderingen viser, at risikoniveauet ikke kan accepteres (dvs. at man havner i **gult**, **orange** eller **rødt** felt i matrixen), skal der udpeges nye eller stærkere sikringstiltag. Risikoniveauet kan accepteres, hvis man havner i det **grønne** eller **grå** felt.

De nye udpegede eller stærkere sikringstiltag indskrives i feltet (forslag til yderligere sikringstiltag) nederst i risikovurderingsskemaet. Herefter tages der stilling til, hvorvidt disse nye eller stærkere sikringstiltag nedbringer risikoniveauet, så risikovurderingen ender i det **grønne** eller **grå** felt. Det vil sige, at risikoniveauet kan accepteres.

7.2.2 Sikringstiltag

I vurderingen af hvilke sikringstiltag, som kunne være relevante i forhold til de identificerede sårbarheder, hvor risikovurderingen viser, at risikoniveauet ikke kan accepteres, kan der anvendes flere forskellige metoder for at imødegå dette.

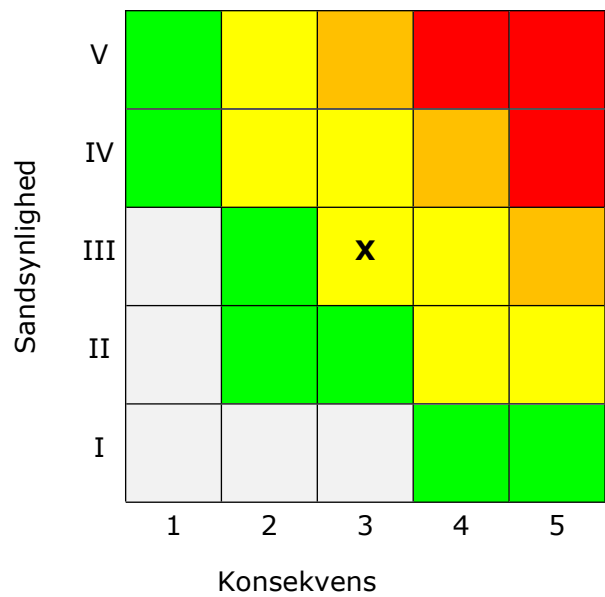
Sikringstiltagene kan være meget forskellige og kan indeholde alt fra proceduremæssige ændringer, uddannelse til fysiske sikringstiltag. Nedenstående skema oplister en række eksempler på forskellige sikringstiltag.

Sikringstiltag	Beskrivelse	Eksempler
Tekniske	Fysiske sikringstiltag	Hegn, porte, døre, mure, bomme, personlige beskyttelsessystemer mv.
	Elektroniske sikringstiltag	Videokameraer, adgangskontrolsystemer, alarmsystemer, låsesystemer, scannings- og røntgenudstyr mv.
	Tekniske cyber sikrings-tiltag	Netværkssegregering, løbende opdatering af programmer og systemer, backup systemer, adskillelse af rettigheder, kryptering, anti-virusprogrammer, firewalls, brug af USB-stik, IDS-systemer (Intrusion Detection System) mv.
Organisatoriske	Procedurer, politikker og vejledninger	Ændring af proceduremæssige fremgangsmåder
	Organisation	Opdateringsadministration, adgangskodeadministration og passwordpolitik indenfor cyber security
	Medarbejdere	Håndtering af mangel på ressourcer eller opbakning fra ledelsen
	Vagtfunktioner	Aftale med eksternt vagtselskab
Menneskelige	Uddannelse og awareness	Eksterne kurser Intern oplæring i organisationen herunder sidemandsoplæring Træning i awareness af medarbejdere i f.eks. e-mail/phishing og sms/smishing indenfor cyber security

Der henvises i øvrigt til [TS's generelle vejledning til risikovurdering](#), hvor f.eks. risikoreducerende tiltag er beskrevet.

7.2.3 Eksempel på udfyldelse af en risikovurdering

Efterfølgende ses et eksempel på, hvordan en risikovurdering for sårbarheden "Kajområdet" og truslen "Uautoriseret adgang" kan se ud.

RISIKOVURDERING	
Nummer (jf. afsnit 7.1): 1	Dato: 1. maj 2021
Sårbarhed (jf. afsnit 6.2.1): Kajområdet	Trussel (jf. afsnit 6.2.1): Uautoriseret adgang
Konsekvens: (Personer, økonomi, miljø, anseelse) <ol style="list-style-type: none"> 1. Begrænset 2. Moderat 3. Alvorlig 4. Meget alvorlig 5. Kritisk 	
Sandsynlighed: (Motivation, evne, kompleksitet, resurser) <ol style="list-style-type: none"> I. Meget usandsynlig II. Overvejende usandsynlig III. Sandsynlig IV. Overvejende sandsynlig V. Meget sandsynlig 	
Hvis risikovurderingen viser, at risikoniveauet ikke kan accepteres (dvs. at man havner i gult , orange eller rødt felt i matrixen), skal der udpeges nye eller stærkere sikringstiltag. Risikoniveauet kan accepteres, hvis man havner i det grønne eller grå felt.	
Eksisterende sikringstiltag: Kajområdet er indhegnet og der er kun adgang gennem porten. Porten står åben på hverdage mellem 07:00 – 16:00, men er låst i det øvrige tidsrum. Kajområdet overvåges af medarbejderne på havnefaciliteten på hverdage mellem 07:00 – 16:00. Hvis kajområdet forlades, aflåses porten.	
Forslag til yderligere sikringstiltag: Montering af kameraer med sensorer til overvågning i perioder, hvor kajområdet er ubemandet. Porten lukkes og der etableres adgangskontrol med kort/kode. Øvrig adgang kun kan ske efter henvendelse på havnekontoret. Med etablering af disse modforanstaltninger nedbringes sandsynligheden til overvejende usandsynligt og krydset ender i det grønne område.	

Konsekvensen vurderes som moderat (2) eller alvorlig (3), afhængig af om der er et skib ved kaj. Da der ikke laves en vurdering for kajområdet, når der ikke er et skib ved kaj, antager vi at konsekvensen er alvorlig.

Uautoriseret adgang til kajområdet anses som sandsynligt (III), da der indimellem sker bortvisning af personer, som ikke har et ærinde på kajområdet.

Risikovurderingen ender derfor i **gul**. Det betyder, at risikoniveauet ikke kan accepteres, og der skal evt. udpeges nye eller stærkere sikringstiltag.

I eksemplet er der først beskrevet de relevante eksisterende sikringstiltag. Herefter er der taget stilling til, hvilke nye eller stærkere sikringstiltag, som skal laves for at nedbringe risikoniveauet, så risikovurderingen ender i det **grønne** eller **grå** felt. Det vil sige, at risikoniveauet kan accepteres.

8 Resume

Dette afsnit indeholder et samlet resume af havnefacilitetssårbarhedsvurderingen.

Resumeeet skal minimum indeholde en beskrivelse af, hvordan vurderingen blev udført, samt en beskrivelse af hvert enkelt sårbare punkt og modforanstaltning som tages i anvendelse, jf. ISPS kodes A-del pkt. 15.7.

I tekstfeltet, i det indledende afsnit, har man desuden mulighed for at fremhæve konklusioner fra sårbare vurderingen, som ikke falder ind under afsnit 8.1 eller 8.2. Det kan f.eks. være begrundelse for hvorfor faciliteten bør godkendes som en ON/OFF-facilitet, eller få en § 9-dispensation eller ESA.

8.1 Hvordan blev sårbare vurderingen udført?

I dette afsnit beskrives hvordan og hvem som har udført sårbare vurderingen.

8.2 Beskrivelse af sårbare punkter og modforanstaltninger

I skemaet indskrives alle sårbare heder og sikringstiltag, som er blevet identificeret i risikovurderingerne i afsnit 7.

Sikringstiltagene gælder på sikringsniveau 1, altså normalsituationen. Forslagene baseres som nævnt på risikovurderingen, og kan indeholde alt fra proceduremæssige ændringer, uddannelse til fysiske sikringstiltag.

Der henvises i øvrigt til ISPS-kodens A-del pkt. 14.2 for en beskrivelse af de obligatoriske sikringsmæssige aktiviteter gældende for alle ISPS-faciliteter.